

ზოგადი უნარების ტესტი

2012

ინსტრუქცია

ტესტი შედგება ორი - გერბალური და მათემატიკური - ნაწილისგან.

თითოეული ნაწილი 40 დავალებას შეიცავს. ყოველ დავალებას ახლავს ოთხი ან ხუთი სავარაუდო პასუხი, რომელთაგან მხოლოდ ერთია სწორი.

ყურადღებით წაიკითხეთ დავალებათა ინსტრუქციები, კარგად გაიაზრეთ, რა მოგეთხოვებათ თითოეული დავალების შესრულებისას, და შემდეგ აირჩიეთ პასუხი.

არჩეული პასუხი აუცილებლად მონიშნეთ პასუხების ფურცელზე, რომელიც ახლავს ტესტს (შესაბამისი ინსტრუქცია იხილეთ პასუხების ფურცელზე). ტესტის ფურცლებზე მონიშნული პასუხები არ შემოწმდება. ზოგადი უნარების ტესტირების შედეგი დადგინდება მხოლოდ და მხოლოდ პასუხების ფურცლის საფუძველზე.

ტესტის თითოეულ ნაწილზე სამუშაოდ გეძლევათ 1 საათი და 30 წუთი.

დროის ამოწურვის შესახებ გაცნობებთ მეთვალყურე.

თუ გათვალისწინებულზე მეტი დროით შეყოვნდებით ტესტის ამა თუ იმ ნაწილზე, თქვენი ნაშრომი არ შემოწმდება.

თუ არ გაქვთ რომელიმე დავალების პასუხი, დროს ნუ დაკარგავთ და გადადით შემდეგ დავალებაზე.

ჩანაწერების ან ნახაზებისთვის გამოიყენეთ მხოლოდ და მხოლოდ ტესტის ფურცლებზე არსებული ცარიელი ადგილები.

გისურვებთ წარმატებას !

ვერბალური ნაწილი

ანალოგიები

ამ სახის დავალებებში მოცემულია მუქი შრიფტით გამოკვეთილი ორი სიტყვა (საწყისი წყვილი), რომელთა მნიშვნელობებს შორის არსებობს გარკვეული მიმართება. დაადგინეთ, რა სახისაა ეს მიმართება.

სავარაუდო პასუხთა ყოველ ვარიანტში მოცემულია, ასევე, მნიშვნელობით ურთიერთდაკავშირებული სიტყვების წყვილი. აირჩიეთ მათგან ის წყვილი, რომელშიც სიტყვათა მნიშვნელობებს შორის მიმართება საწყის წყვილში არსებული მიმართების ანალოგიურია. პასუხის არჩევისას გაითვალისწინეთ სიტყვათა თანმიმდევრობა წყვილებში.

1. ასტრონომი : ციური სხეული

- (ა) ლირიკოსი : პოეზია
- (ბ) იურისტი : სარჩელი
- (გ) ლინგვისტი : ენა
- (დ) კომიკოსი : პაროდია

2. კარნახი : მინიშნება

- (ა) კრაზი : მარცხი
- (ბ) პასუხი : შეკითხვა
- (გ) ამოცანა : ანგარიში
- (დ) სიმღერა : ქლერადობა

3. გული : გულ-სისხლძარღვთა სისტემა

- (ა) ხერხემალი : ძვლის სტრუქტურა
- (ბ) ორგანიზმი : უჯრედის სტრუქტურა
- (გ) თავის ტვინი : ნერვული სისტემა
- (დ) მყესი : კუნთოვანი სისტემა

4. ქარის წისქვილი : წყალი

- (ა) ავტომანქანა : საწვავი
- (ბ) წყლის თხილამურები : ტალღა
- (გ) ქალაქის თვითმფრინავი : ჰაერი
- (დ) ორთქლმავალი : ელექტროენერგია

5. მთა : აისბერგი

- (ა) მშენებელი : არქიტექტორი
- (ბ) მწერალი : კომპოზიტორი
- (გ) კინომცოდნე : კრიტიკოსი
- (დ) მემანქანე : ინსტრუქტორი

6. გლობალური : ლოკალური

- (ა) პერმანენტული : სისტემატური
- (ბ) სტრუქტურული : დეტალური
- (გ) ეკოლოგიური : კოსმოსური
- (დ) სპონტანური : დაგეგმილი

წინადადებების შეესება

ამ სახის დავალებებში მოცემულია წინადადებები, რომლებშიც რამდენიმე სიტყვაა გამოტოვებული. გამოტოვებული სიტყვები წინადადებაში ხაზებით არის აღნიშნული. ერთი ხაზი ზოგჯერ ერთ სიტყვას გულისხმობს, ზოგჯერ კი – რამდენიმეს.

სავარაუდოდ პასუხთა ყოველ ვარიანტში მოცემულია სიტყვათა ჯგუფი, რომლის ნაწილები ერთმანეთისგან დახრილი ხაზებითაა (/) გამიჯნული. აირჩიეთ პასუხის ის ვარიანტი, რომლის თითოეული ნაწილის თანმიმდევრულად ჩასმა შესაბამის გამოტოვებულ ადგილებში აზრობრივად გამართულ წინადადებას მოგვცემს.

7. ფოტოგრაფია იმდენ ----- აფიქსირებს, რამდენის შესაძლებლობასაც ----- იძლევა, მაშინ, როდესაც მხატვრობაში სინამდვილე ----- : ზომა, ფორმა თუ ფერი ----- გაზვიადებული ან შემცირებული სახით წარმოჩნდეს – ყველაფერი ----- .

- (ა) დეტალს ვერ / ტექნოლოგია / მაქსიმალური სიზუსტით აისახება / შესაძლებელია / ხელოვანზე როდია დამოკიდებული
- (ბ) დეტალს ვერ / თავად ფოტოგრაფის ოსტატობა / მაქსიმალური სიზუსტით აისახება / შეუძლებელია / მხატვარზე დამოკიდებული
- (გ) დეტალს / ტექნოლოგია / ამგვარი სიზუსტით არ აისახება / შესაძლებელია / ხელოვანზე დამოკიდებული
- (დ) დეტალს / თავად ფოტოგრაფის ოსტატობა / ამგვარი სიზუსტით არ აისახება / შეუძლებელია / მხატვარზე დამოკიდებული

8. ესა თუ ის ცვლილება სხვადასხვაგვარ ფსიქოლოგიურ ზეგავლენას ახდენს სხვადასხვა ტიპის ადამიანზე. მშიშარასთვის ის ----- იმის ნიშანია, რომ შეიძლება მისი ----- . ოპტიმისტს ის ახალისებს, როგორც იმის ნიშანი, რომ შეიძლება ----- . ხოლო მისთვის, ვისაც საკუთარი თავის რწმენა ----- , ცვლილება ----- წყაროა, მინიშნებაა იმაზე, რომ ----- .

- (ა) იმედისმომცემია, რადგან / მდგომარეობა გამოსწორდეს / მისი საქმე უკეთესად წავიდეს / არ აქვს / თავის დამშვიდების / მას შეუძლია, თვითონ წარმართოს ცხოვრება უკეთესობისკენ
- (ბ) საფრთხეა, რადგან / საქმე ცუდად წავიდეს / ყველაფერმა უკეთესობისკენ ქნას პირი / აქვს / შთაგონების / მას შეუძლია, თვითონ წარმართოს ცხოვრება უკეთესობისკენ
- (გ) იმედისმომცემია, თუმცა, / საქმე ცუდადაც წავიდეს / მისი მდგომარეობა არ გაუარესდეს / აქვს / იმედგაცრუების / ის ვერ შეცვლის ვერაფერს უკეთესობისკენ
- (დ) საფრთხეა, თუმცა, / მდგომარეობა გამოსწორდეს / ყველაფერმა უარესობისკენ ქნას პირი / არ აქვს / სასოწარკვეთის / ის ვერ შეცვლის ვერაფერს უკეთესობისკენ

9. პოლიტიკური ექსპერტების საქმიანობა მნიშვნელოვნად შეიცვალა ბოლო წლების განმავლობაში: ადრე მათი ძირითადი ფუნქცია იყო მიმდინარე მოვლენების უფრო ფართო კონტექსტში გააზრება, თვალსაზრისის გამოთქმა ----- შესახებ. ბოლო დროს კი ექსპერტები სულ უფრო ----- ლაპარაკობენ იმაზე, ----- , და ----- მსჯელობენ იმაზე, ----- .

- (ა) უკვე მომხდარი ფაქტების / ნაკლებად / რაც უკვე მოხდა / მეტს / თუ რა შეიძლება მოხდეს მომავალში
- (ბ) მოსალოდნელი ცვლილებების / მეტს / თუ რა შეიძლება მოხდეს მომავალში / ნაკლებად / რაც უკვე მოხდა
- (გ) უკვე მომხდარი ფაქტების / მეტი სიფრთხილით / თუ რა შეიძლება მოხდეს მომავალში / თამამად / რაც უკვე მოხდა
- (დ) მოსალოდნელი ცვლილებების / მეტი სიფრთხილით / რაც უკვე მოხდა / თამამად / თუ რა შეიძლება მოხდეს მომავალში

10. ----- , ადამიანს იმდენად ფართო და მიუკერძოებელი გონება ჰქონდეს, რომ ----- შეძლოს მნიშვნელოვან საკითხებში სწორ პოზიციასთან მიახლოება – ასეთ შემთხვევებში ჭეშმარიტება მხოლოდ ----- მიიღწევა.

- (ა) იშვიათია / საკუთარი ძალებით / მოწინააღმდეგეთა კამათის გზით
- (ბ) შეუძლებელია / სხვების დახმარებით / სხვებთან დიალოგით
- (გ) შესაძლებელია / საკუთარი ძალებით / მოწინააღმდეგეთა კამათის გზით
- (დ) მოსალოდნელია / სხვების დახმარებით / დამოუკიდებელი ძალისხმევით

ლოგიკა

ამ სახის დავალებები განსხვავდება ერთმანეთისგან მონაცემებისა და გამოსატანი დასკვნების თვალსაზრისით. ამიტომ განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციეთ შეკითხვას, რომელიც ახლავს თითოეულ დავალებას, და მოცემული ვარიანტებიდან აირჩიეთ შესაბამისი პასუხი.

ზოგიერთ შეკითხვაზე პასუხის გაცემას გაგიადვილებთ მონაცემების გამოსახვა ნახაზის ფორმით.

11. პროფესორმა ასისტენტს სთხოვა, სტუდენტების ნაწერები შეემოწმებინა და, თუ შეფასებათა უმრავლესობა არადამაკმაყოფილებელი იქნებოდა, მათთვის დამატებითი კონსულტაციები ჩაეტარებინა.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელ შემთხვევაში შეიძლება ითქვას, რომ ასისტენტმა არ შეასრულა დავალება?

- (ა) ასისტენტმა შეამოწმა სტუდენტების ნაწერები და, რადგან შეფასებათა უმრავლესობა დამაკმაყოფილებელი აღმოჩნდა, აღარ ჩაატარა დამატებითი კონსულტაციები
- (ბ) ასისტენტმა შეამოწმა სტუდენტების ნაწერები და, თუმცა, შეფასებათა უმრავლესობა არადამაკმაყოფილებელი აღმოჩნდა, აღარ ჩაატარა დამატებითი კონსულტაციები
- (გ) ასისტენტმა შეამოწმა სტუდენტების ნაწერები და, რადგან შეფასებათა უმრავლესობა არადამაკმაყოფილებელი აღმოჩნდა, ჩაატარა დამატებითი კონსულტაციები
- (დ) ასისტენტმა შეამოწმა სტუდენტების ნაწერები და, თუმცა, შეფასებათა უმრავლესობა დამაკმაყოფილებელი აღმოჩნდა, მაინც ჩაატარა დამატებითი კონსულტაციები

12. ჭიანჭველაჭამია მცირე ზომის ცხოველია, რომელიც ერთ დროს ძალზე გავრცელებული იყო ავსტრალიაში. თუმცა, ამჟამად ჩანთოსანთა ეს სახეობა გადაშენების პირასაა, რაც, ზოგიერთი ეკოლოგის აზრით, განპირობებულია ადამიანის მიერ ამ ეგზოტიკური ცხოველის ბუნებრივი საცხოვრებლის განადგურებითა და მასზე ინტენსიური ნადირობით.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი ფაქტი აყენებს ეჭვქვეშ ეკოლოგთა ამ მოსაზრებას?

- (ა) ავსტრალიის თითქმის ყველა იმ რეგიონში, რომელშიც გავრცელებულია ჩანთოსანთა ეს სახეობა, ინტენსიური ქალაქთშენებლობა მიმდინარეობს
- (ბ) ჩანთოსანთა ეს სახეობა ბინადრობს ადამიანების საცხოვრებელთან ახლოს, ისინი კი მუდმივად აფართოებენ თავიანთი ფერმების ტერიტორიას ახალ-ახალი მიწების ათვისების გზით
- (გ) ბოლო წლებში ავსტრალიის მრავალ რეგიონში განსაკუთრებით იმატა მეღიებისა და მტაცებელ ფრინველთა რიცხვმა, რომლებიც ძირითადად მცირე ზომის ცხოველებზე ნადირობენ
- (დ) ამ მცირე ზომის ჩანთოსან ცხოველზე საკმაოდ დიდი მოთხოვნაა მსოფლიოს მრავალ ზოოპარკში, რის გამოც ადგილობრივი მონადირეები რაც შეიძლება მეტი ჭიანჭველაჭამიას შეპყრობას ცდილობენ

13. დედამ ბავშვებს – მაკას, ნინოს, გიოს და დათუნას – საახალწლო საჩუქრები მოუმზადა, ლამაზად შეფუთა და ნაძვის ხის გარშემო წრეზე დააწყო. ერთ-ერთი მათგანისთვის მას შერჩეული აქვს ხელთათმანები, ერთისთვის – მაისური, ერთისთვის – ქული, ერთისთვის კი – კაშნე. გარდა ამისა, ცნობილია:

- გიოსთვის განკუთვნილი საჩუქარი და მაისური გვერდიგვერდ აწყვია.
- მაკასთვის განკუთვნილი საჩუქარი კაშნესა და ნინოსთვის განკუთვნილ საჩუქარს შორის დევს.
- ხელთათმანები არ არის განკუთვნილი მაკასთვის, კაშნე კი არ არის განკუთვნილი გიოსთვის.

ქვემოთ მოცემულთაგან რომელ სტრიქონშია სწორად მითითებული, ვის რომელი საჩუქარი აჩუქა დედამ?

	ხელთათმანები	მაისური	ქული	კაშნე
(ა)	დათუნას	ნინოს	გიოს	მაკას
(ბ)	გიოს	დათუნას	მაკას	ნინოს
(გ)	მაკას	გიოს	დათუნას	ნინოს
(დ)	გიოს	ნინოს	მაკას	დათუნას

14. მეგობრები იტალიაში მოგზაურობას გეგმავენ.

ერთ-ერთი მათგანი ამბობს:

- თუ წავალთ ვენეციაში, მაშინ წავალთ მილანშიც, მაგრამ ვერ წავალთ რომში.

მეორე კი პასუხობს:

- თუ წავალთ მილანში, მაშინ რომში და ფლორენციაშიც უნდა წავიდეთ.

თუ დავუშვებთ, რომ ორივეს ნათქვამი გამართლდა, მაშინ ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელია შეუძლებელი?

- (ა) მეგობრები წავიდნენ მილანში
- (ბ) მეგობრები წავიდნენ ვენეციაში
- (გ) მეგობრები წავიდნენ რომში
- (დ) მეგობრები წავიდნენ ფლორენციაში

წაკითხული ტექსტის გააზრება

ყურადღებით წაკითხეთ და გააზრეთ ტექსტი. თითოეული შეკითხვის სავარაუდო პასუხებიდან აირჩიეთ ის ვარიანტი, რომელიც მართებულია მოცემული ტექსტის მიხედვით.

კინო და ლიტერატურა სპეციფიკით განსხვავებული, მაგრამ ფუნქციურად მონათესავე ნიშანთა სისტემებია. ნიშანთა სისტემებს, ნიშნის ბუნებას სემიოტიკა შეისწავლის. სიტყვიერი თუ კინემატოგრაფიული ხელოვნება წარმოადგენს მუდმივად ცვალებად სემიოტიკურ სისტემას, განსაკუთრებულ ენას – მხატვრული ნაწარმოები მკითხველსა თუ მაყურებელს „თავის ენაზე“ თავისებურად ესაუბრება. ღერძი და შემკვერელი მხატვრული ნაწარმოებისა არის სიმბოლო, სიტყვიერი – ლიტერატურაში და ვიზუალური – კინოში. სიმბოლური შეიძლება იყოს მთელი ნაწარმოები ან კონკრეტული მხატვრული სახე, ასევე, ნაწარმოების გმირი, მაგალითად, დონ კიხოტი, ჰამლეტი, დონ ჟუანი. თითოეულმა მათგანმა, დიდი ხანია, შეიძინა სიმბოლური მნიშვნელობა.

მხატვრული სიმბოლო აღნიშნავს მოვლენას, საგანსა თუ ცნებას გარკვეული მსგავსების საფუძველზე. ამ მიმართების (მსგავსების) წვდომა მხატვრული წარმოსახვის მეშვეობით ამა თუ იმ შინაარსის განზოგადების შედეგად არის შესაძლებელი. ხელოვნებაში სიმბოლო მიგვითითებს ისეთ მოვლენაზე, რომლის ერთმნიშვნელოვნად გამოხატვა შეუძლებელია. ზოგჯერ ერთი სიმბოლო განსხვავებულ, ურთიერთსაპირისპირო მოვლენებს აღნიშნავს. მაგალითად, მხატვრულ აზროვნებაში წყალი სიცოცხლის საწყისის, განწმენდის, განახლების, განაყოფიერების სიმბოლოა. ამავე დროს, წყალს გამანადგურებლის, დამანგრეველის მნიშვნელობაც აქვს – ბიბლიური წარღვნა წალეკავს ყოველივეს, თუმცა, ისევ წყლიდან იბადება ახალი სიცოცხლე. მხატვრული სიმბოლო მოვლენის (აღსანიშნის) სიღრმისკენ წარმართავს ჩვენს ყურადღებას და მუდამ ღიაა ახალი ინტერპრეტაციისთვის.

ლიტერატურული სიმბოლოს კინოსიმბოლოდ გარდასახვა ლიტერატურული კლასიკის ეკრანიზაციის ერთ-ერთი მთავარი სირთულეა. ხშირია კლასიკის, მაგალითად, ჰომეროსის პოემების, ტოლსტოის რომანების, ილია ჭავჭავაძის მოთხრობების და სხვათა ეკრანიზაციის ცდები, მაგრამ იშვიათია, რომ ლიტერატურული კლასიკის საფუძველზე კინოკლასიკა შეიქმნას და არა – დიდი ქმნილების მკვდარი რეპროდუქცია. თუმცა, მაგალითად, ლუკინო ვისკონტი ფილმით „სიკვდილი ვენეციაში“ (თომას მანის ამავე სახელწოდების მოთხრობის მიხედვით) ახერხებს, გაემიჯნოს თავის ლიტერატურულ პირველწყაროს და შექმნას სრულიად ახალი სტრუქტურის მქონე მხატვრული სიმბოლო. თომას მანის მოთხრობაში მნიშვნელოვანი ეპიზოდია „დიონისური სიზმარი“: იგი მთავარი პერსონაჟის მიერ საკუთარი წარსულის უარყოფაზე მიგვანიშნებს, მაგრამ რეჟისორი თავს არიდებს მის ეკრანიზაციას, ამჯობინებს, სიზმრის ეპიზოდი შეცვალოს ეპიზოდით „ფიასკო კონცერტზე“ და ამით გამოხატოს პერსონაჟის განცდათა სიმძაფრე. ამგვარად, რეჟისორი ლიტერატურულ სიმბოლიკას კინოს შესაბამისად უცვლის სახეს. თუმცა, ზოგიერთი ლიტერატურული სიმბოლო შინაარსისა და ფორმის სრული შენარჩუნებით გადმოაქვს ეკრანზე, მაგალითად, ქვიშის საათი, ამოტივტივებული ბავშვობის მოგონებებიდან, მოხეტიალე მუსიკოსები და სხვ.

ნაწარმოების დასაწყისშივე თომას მანი წარმოგვიდგენს სახელმოხვეჭილ მწერალს, გუსტავ აშენბახს. სახელი „გუსტავი“ არ არის შემთხვევითი. მკვლევართა აზრით, თომას მანმა ის კომპოზიტორ გუსტავ მალერის სახელის ანალოგიით შეარჩია და ვისკონტის ფილმიც მალერის მუსიკის ჩარჩოშია მოქცეული. მწერლის პერსონაჟიც ფილმში შეცვლილია კომპოზიტორით. ფილმის ტექსტში უხვადაა ჩართული სიუჟეტური კომპონენტები თომას მანის სხვა რომანებიდან, შემოყვანილია ახალი პერსონაჟი, მოქმედება ვითარდება და მთავრდება ზღვის ფონზე, რომელიც მოგვაგონებს მანის ადრეულ მოთხრობას „სიკვდილი“. ფილმი „სიკვდილი ვენეციაში“ არის მოგზაურობა თომას მანის სამყაროში. ლუკინო ვისკონტიმ მანის ეპიკური ნოველის ეკრანული თხრობისას ზედმიწევნით ზუსტად გამოხატა მისი შინაარსი.

15. ტექსტში ფრაზა – „სიტყვიერი თუ კინემატოგრაფიული ხელოვნება წარმოადგენს მუდმივად ცვალებად სემიოტიკურ სისტემას“ – მიგვანიშნებს, რომ:

- (ა) კინო და ლიტერატურა ფუნქციურად მონათესავე ნიშანთა სისტემებია, შესაბამისად, თითოეულს განსაკუთრებული სასაუბრო ენა აქვს: კინოს – ვიზუალური, ლიტერატურას კი – სიტყვიერი
- (ბ) ყოველი მხატვრული ნაწარმოები თავისებურად, მისთვის დამახასიათებელი მხატვრული თუ გამომსახველობითი საშუალებებით გადმოგვცემს სათქმელს
- (გ) სიმბოლო სიტყვიერიც შეიძლება იყოს და ვიზუალურიც, შესაბამისად, ლიტერატურასა და კინოში ეს ორი სახე მუდმივად ენაცვლება ერთმანეთს
- (დ) მხატვრული ნაწარმოების ყოველ პერსონაჟს სიმბოლური მნიშვნელობა ენიჭება, შესაბამისად, მხატვრულ სიმბოლოთა მრავალფეროვნება ქმნის სხვადასხვა სასაუბრო ენას

16. რა მიზნითაა ჩართული ტექსტში ინფორმაცია წყლის სიმბოლიკის შესახებ?

- (ა) ვეცნობით მხატვრული სიმბოლოს ბუნებას: ის მნიშვნელობით გარკვეულწილად უკავშირდება აღსანიშნს, სხვადასხვა კონტექსტში შესაძლებელია მისი განსხვავებული ინტერპრეტირებაც
- (ბ) ვეცნობით მხატვრული სიმბოლოს ბუნებას: ის მხატვრული წარმოსახვის შედეგია და სრულად, ამომწურავად ახასიათებს აღსანიშნს
- (გ) იკვეთება მხატვრული სიმბოლოს მნიშვნელობა: ის ხდება ღერძი და შემკვრელი მხატვრული ნაწარმოებისა და ყოველთვის ურთიერთსაპირისპირო ცნებებს აღნიშნავს
- (დ) იკვეთება მხატვრული სიმბოლოს მნიშვნელობა: ის ლიტერატურასა თუ კინოხელოვნებაში ამკვიდრებს ისეთ სახე-სიმბოლოებს, როგორებიცაა, მაგალითად, დონ კიხოტი, ჰამლეტი, დონ ჟუანი და სხვ.

17. ლიტერატურული კლასიკის საფუძველზე იშვიათად იქმნება კინოკლასიკა. ამის ძირითადი მიზეზი, ტექსტის მიხედვით, ის არის, რომ:

- (ა) რეჟისორი ლიტერატურულ სიმბოლიკას კინემატოგრაფიის სპეციფიკის გათვალისწინებით უცვლის სახეს
- (ბ) რეჟისორი ეჭაჭვება ლიტერატურულ პირველწყაროს, ცდილობს, უცვლელად გადმოიტანოს მისი დეტალები
- (გ) რეჟისორი ივიწყებს პირველწყაროს და ქმნის სრულიად ახალი სტრუქტურის მქონე მხატვრულ სიმბოლოს
- (დ) რეჟისორი ზედმიწევნით ზუსტად ვერ იმეორებს ნაწარმოების სიუჟეტს, მხატვრულ დეტალებს

18. ტექსტში აღწერილია ლიტერატურული ნაწარმოების ეკრანიზაციის ლუკინო ვისკონტისეული ხელწერა. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელ კონკრეტულ პრინციპზე არ არის საუბარი ტექსტში?

- (ა) რეჟისორი ლიტერატურულ სიმბოლოს ცვლის კინოსიმბოლოთი
- (ბ) რეჟისორი ემიჯნება ლიტერატურულ პირველწყაროს და ქმნის ახალი სტრუქტურის მქონე მხატვრულ სიმბოლოს
- (გ) რეჟისორი თავისუფლად ეკიდება ნაწარმოების სიუჟეტს და საკუთარი ამოცანის შესაბამისად ცვლის ეპიზოდებს
- (დ) რეჟისორი ფილმში რთავს ცნობილ ეპიზოდებს ნაწარმოების ავტორის ბიოგრაფიიდან

19. ბოლო აბზაცში ვკითხულობთ: „ვისკონტის ფილმი მალერის მუსიკის ჩარჩოშია მოქცეული“. თუ გავითვალისწინებთ იმ ფაქტსაც, რომ ფილმი იწყება და მთავრდება გუსტავ მალერის V სიმფონიით, შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ:

- (ა) ფილმში არ ისმის მალერის გარდა არც ერთი სხვა კომპოზიტორის მუსიკა
- (ბ) ფილმი მართლაც მალერის მუსიკის ჩარჩოშია მოქცეული, ამ სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით
- (გ) თომას მანი შთაგონებული იყო მალერის მუსიკით და ვისკონტის სურდა, ეს ეჩვენებინა
- (დ) თომას მანის მოთხრობის მთავარი პერსონაჟის პროტოტიპი გუსტავ მალერი იყო

20. თენგიზ აბულაძემ გადაიღო მხატვრული ფილმი „ნატურის ხე“ გიორგი ლეონიძის ამავე სახელწოდების მოთხრობათა კრებულის მიხედვით, რომელშიც მწერალი ბავშვობისდროინდელ ამბებს იხსენებს, გვიხატავს გარემოს, რომელშიც გაიზარდა, მოთხრობების პერსონაჟებად აქცევს მისთვის ახლობელ ადამიანებს.

თენგიზ აბულაძე სხვადასხვა მოთხრობის („ფუფალა“, „ციციკორე“, „მარიტა“ და სხვ.) გმირების ამბებს ამთლიანებს, შემოჰყავს ახალი პერსონაჟები, ცვლის ბევრ ეპიზოდს. მაგალითად, მოთხრობაში სოფლისგან გარიყული მარიტა დარდით კვდება, ფილმში კი მას სასტიკი ბრბო უსწორდება. თუმცა, ფილმში შენარჩუნებულია ლეონიძის ნაწარმოების ძირითადი აზრობრივი ხაზი.

ლიტერატურული ნაწარმოების ეკრანიზაციის პრინციპების თვალსაზრისით, რა პარალელებზე შეიძლება საუბარი ვისკონტისა და აბულაძის ფილმებს შორის?

- (ა) უამრავი ცვლილების მიუხედავად, ორივე ფილმში ზუსტად არის გადმოცემული მწერლის სამყარო და სულისკვეთება
- (ბ) ვისკონტი ეკრანიზაციისთვის ირჩევს მანის ერთ ნაწარმოებს, სხვა ნაწარმოებებს კი დამხმარე საშუალებებად იყენებს. აბულაძე კი რამდენიმე მოთხრობას თანაბარი დატვირთვით იყენებს
- (გ) ორივე რეჟისორი თავს არიდებს მწერლის შემოქმედებითი თავისებურებების გამოსახატავად ვიზუალური ეფექტების გამოყენებას
- (დ) მთავარი პერსონაჟის ტრაგიზმის გამოსახატავად ვისკონტი იყენებს ორიგინალურ სიმბოლოს, აბულაძე კი იმეორებს მწერლისეულ მხატვრულ ხერხებს

ანალოგიები

ამ სახის დავალებებში მოცემულია მუქი შრიფტით გამოკვეთილი ორი სიტყვა (საწყისი წყვილი), რომელთა მნიშვნელობებს შორის არსებობს გარკვეული მიმართება. მათ გასწვრივ მოცემულია სიტყვა, რომელსაც სავარაუდოდ პასუხებიდან უნდა შეუსაბამოთ ერთ-ერთი ვარიანტი, ისე, რომ სიტყვათა მნიშვნელობებს შორის მიმართება საწყის წყვილში არსებული მიმართების ანალოგიური იყოს.

21. ვითომ : თითქოს

- (ა) რადგან
- (ბ) თუმცა
- (გ) თორემ
- (დ) ამიტომ

მიუხედავად ამისა :

22. რგავს : კრეფს

- (ა) იკვლევს
- (ბ) ასაბუთებს
- (გ) ასკვნის
- (დ) კამათობს

მსჯელობს :

23. ზავი : პირობა

- (ა) დათმობა
- (ბ) დაპირება
- (გ) წინააღმდეგობა
- (დ) მოთხოვნა

კონსენსუსი :

24. ადაპტაცია : გარემოსთან შეგუება

- (ა) გადაგვარება
- (ბ) გაუცხოება
- (გ) დამსგავსება
- (დ) დაშორება

ასიმილაცია :

25. წყალი : სარკე

- (ა) ხილი
- (ბ) ჩანჩქერი
- (გ) კაშხალი
- (დ) მორევი

მდინარის ფონი :

26. კალეიდოსკოპი : ერთფეროვნება

- (ა) თანმიმდევრობა
- (ბ) სტაბილურობა
- (გ) თავისებურება
- (დ) სიახლე

რიტუალი :

წინადადებების შევსება

ამ სახის დავალებებში მოცემულია წინადადებები, რომლებშიც რამდენიმე სიტყვაა გამოტოვებული. გამოტოვებული სიტყვები წინადადებაში ხაზებით არის აღნიშნული. ერთი ხაზი ზოგჯერ ერთ სიტყვას გულისხმობს, ზოგჯერ კი – რამდენიმეს.

სავარაუდო პასუხთა ყოველ ვარიანტში მოცემულია სიტყვათა ჯგუფი, რომლის ნაწილები ერთმანეთისგან დახრილი ხაზებითაა (/) გამიჯნული. აირჩიეთ პასუხის ის ვარიანტი, რომლის თითოეული ნაწილის თანმიმდევრულად ჩასმა შესაბამის გამოტოვებულ ადგილებში აზრობრივად გამართულ წინადადებას მოგვცემს.

27. ახლო აღმოსავლეთი მდებარეობს „ქველი სამყაროს“ შუაგულში. ----- , პირდაპირი მანძილი ირანიდან შორეულ აღმოსავლეთამდე, დასავლეთ ევროპამდე და სამხრეთ აფრიკამდე ----- , თუმცა, რუკის მასშტაბის გამოყენებით გაზომილმა მანძილმა შეიძლება შეგვაცდინოს, რადგან, ----- , სატრანსპორტო კომუნიკაციისათვის უმოკლესი მანძილი ----- .

- (ა) მართალია / თანაბარი არ არის / გეომეტრიის მსგავსად / არის სწორი ხაზი
- (ბ) შესაბამისად / თანაბარი უნდა იყოს / გეომეტრიის მსგავსად / ყოველთვის არ არის სწორი ხაზი
- (გ) მართლაც / თითქმის თანაბარია / გეომეტრიისგან განსხვავებით / ყოველთვის არ არის სწორი ხაზი
- (დ) მიუხედავად ამისა / არათანაბარია / გეომეტრიისგან განსხვავებით / არის სწორი ხაზი

28. ხელოვნებაში ვერასოდეს იქნება ორიგინალური ის, ვინც ----- . ხოლო ის, ვინც ----- თქმას ცდილობს, ისე, რომ არ დარდობს იმაზე, თუ რამდენად ----- , ათი შემთხვევიდან ცხრაში რაღაცას ----- იტყვის, თუმცა, შეიძლება ვერც კი გააცნობიეროს ეს.

- (ა) ორიგინალურობას არ ესწრაფვის / მართლაც რაიმე უჩვეულოს / მისაღები იქნება მისი აზრი სხვებისათვის / სრულებით ბანალურს
- (ბ) ორიგინალურობას ესწრაფვის / უბრალოდ ჭეშმარიტების / ხშირად უთქვამთ ის ადრეც / მართლაც ორიგინალურს
- (გ) ბანალურობას გაურბის / რაღაც ორიგინალურის / ხშირად უთქვამთ ის ადრეც / სრულებით ბანალურს
- (დ) ბანალურობას არ გაურბის / ყველასთვის ცნობილი ჭეშმარიტების / მისაღები იქნება მისი აზრი სხვებისათვის / მართლაც ორიგინალურს

29. უცნაურია, რომ ზოგიერთი მოაზროვნე ----- მიიჩნევს ადამიანების ბუნებით თანასწორობას, რომ ----- მათ მოვალეობას, უყვარდეთ ერთმანეთი; ----- ერთმანეთის წინაშე ადამიანთა ვალდებულებები, სამართლიანობისა და ღირსეული ქცევის წესები.

- (ა) იმდენად ილუზორულ იდეად / არ აღიარებს არც / შესაბამისად, ამ უკანასკნელიდან გამოჰყავს
- (ბ) ისე თავისთავად ცხადად და უეჭველად / მასზე აფუძნებს / ხოლო ამ უკანასკნელიდან გამოჰყავს
- (გ) იმდენად ილუზორულ იდეად / მასზე ვერ აფუძნებს / შესაბამისად, მასზე დამოკიდებულად მიაჩნია
- (დ) ისე თავისთავად ცხადად და უეჭველად / მის საფუძვლად აღიარებს / ხოლო მასზე დამოკიდებულად მიაჩნია

30. ტელევიზიას ერთდროულად ორ რამეში სდებენ ბრალს და, ----- , ერთი და იგივე ადამიანები: ერთი, რომ ----- , შეცვალოს სამყარო; მეორეც, რომ ----- .

- (ა) ბუნებრივია / ის არ ცდილობს / მისი მცდელობით სამყარო დღითი დღე უარესი ხდება
- (ბ) რაც მართლაც უცნაურია / მას შეუძლია / ის არ ცდილობს, უკეთესობისკენ შეცვალოს სამყარო
- (გ) რაც მართლაც უცნაურია / ის უძლურია / მისი გამოისობით სამყარო დღითი დღე უარესი ხდება
- (დ) ბუნებრივია / ის ცდილობს / მისი მცდელობის მიუხედავად, სამყარო უკეთესობისკენ არ იცვლება

ლოგიკა

ამ სახის დავალებები განსხვავდება ერთმანეთისგან მონაცემებისა და გამოსატანი დასკვნების თვალსაზრისით. ამიტომ განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციეთ შეკითხვას, რომელიც ახლავს თითოეულ დავალებას, და მოცემული ვარიანტებიდან აირჩიეთ შესაბამისი პასუხი.

ზოგიერთ შეკითხვაზე პასუხის გაცემას გაგიადვილებთ მონაცემების გამოსახვა ნახაზის ფორმით.

31. თამაშის წესების თანახმად, ხუთი ბავშვიდან ერთ-ერთმა რაიმე უნდა დახატოს, ერთ-ერთმა კი გამოიკნოს, ვინაა ნახატის ავტორი. ირაკლის უნდა გამოეცნო ნახატის ავტორის ვინაობა. კითხვაზე – ვინ დახატა ეს სახლი? – ბავშვებმა უპასუხეს:

დათუნა: თიკომ ან ლიკამ.

თიკო: მე დავხატე.

გიგა: ლიკამ.

ლიკა: დათუნამ.

ვინ არის ნახატის ავტორი, თუკი ბავშვებიდან მხოლოდ ერთი ამბობს სიმართლეს?

(ა) გიგა

(ბ) თიკო

(გ) ლიკა

(დ) დათუნა

32. შოტლანდიის ჩრდილოეთში აღმოჩენილ ერთ-ერთ უძველეს საცხოვრებელ კომპლექსში, სკარა ბრეიში, საცხოვრებელი სახლების შესასვლელის ორივე მხარეს დგას ქვის საწოლი: უფრო დიდი – შესასვლელის მარჯვნივ, მომცრო კი – მარცხნივ. ვინაიდან ჩრდილოეთ შოტლანდიის ამ მხარეში დღესაც არსებობს ტრადიცია, რომლის მიხედვითაც მამაკაცებს უფრო დიდ საწოლებზე სძინავთ, ვიდრე – მათ ცოლებს, მკვლევარმა ივარაუდა, რომ სკარა ბრეიში მარჯვენა საწოლი ქმრისთვის იყო განკუთვნილი, ხოლო მარცხენა – ცოლისთვის.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი ვითარება დააყენებდა ეჭვქვეშ მკვლევრის ვარაუდს?

(ა) გათხრების შედეგად დადასტურდა, რომ სკარა ბრეის მცხოვრებთა სოციალური ორგანიზაცია სტაბილურ ოჯახურ ერთობებს ეფუძნებოდა

(ბ) სამარხების შესწავლამ დაადასტურა, რომ სკარა ბრეის პრეისტორიულ მოსახლეობაში ბევრად უფრო მკვეთრად იყო გამოკვეთილი მამაკაცებსა და ქალებს შორის ფიზიკური განსხვავებები (სქესობრივი დიმორფიზმი), ვიდრე – თანამედროვე ადამიანებში

(გ) სკარა ბრეის ყველა სახლის შესასვლელი კარი ანჭამებზე მარცხენა მხრიდან ეკიდა და შიგნით იღებოდა, რის გამოც შემსვლელი პირველად მარჯვენა საწოლს ხედავდა

(დ) სკარა ბრეის პრეისტორიულ მოსახლეობას არც გენეტიკურად და არც კულტურულად არაფერი აქვს საერთო ამ მხარის ამჟამინდელ მოსახლეობასთან, რომელიც რამდენიმე საუკუნის წინ გადმოსახლდა ევროპის კონტინენტიდან

33. მოცემულია სამი წინადადება:

- I. სპორტსმენი, რომელიც ბევრს არ ვარჯიშობს, ვერ მიაღწევს წარმატებას.
- II. ზოგიერთი სპორტსმენი ბევრს ვარჯიშობს.
- III. არსებობენ წარმატებული სპორტსმენები.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი დებულება აღწერს სწორად ამ წინადადებებს შორის მიმართებას?

- (ა) I და II წინადადებებიდან გამომდინარეობს III
- (ბ) I და III წინადადებებიდან გამომდინარეობს II
- (გ) II და III წინადადებებიდან გამომდინარეობს I
- (დ) არც ერთი მათგანი არ გამომდინარეობს დანარჩენი ორიდან

34. მოცემულია:

- ზოგიერთ ფეხმარდ ცხენს გრძელი ფაფარი აქვს.
- არც ერთ თეთრ ცხენს არ აქვს გრძელი ფაფარი.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი დებულება უნდა ავიღოთ მესამე წანამძღვრად, რათა დავასკვნათ, რომ ზოგიერთი გახედნილი ცხენი თეთრი არ არის?

- (ა) ზოგიერთ გახედნილ ცხენს არ აქვს გრძელი ფაფარი
- (ბ) არც ერთ გახედნილ ცხენს არ აქვს გრძელი ფაფარი
- (გ) არც ერთი ფეხმარდი ცხენი არ არის გახედნილი
- (დ) ყველა ფეხმარდი ცხენი გახედნილია

წაკითხული ტექსტის გააზრება

ყურადღებით წაკითხეთ და გააზრეთ ტექსტი. თითოეული შეკითხვის სავარაუდო პასუხებიდან აირჩიეთ ის ვარიანტი, რომელიც მართებულია მოცემული ტექსტის მიხედვით.

ჰოლანდიელმა ბოტანიკოსმა ჰუგო დე ფრიზმა მცენარეებზე დაკვირვებით აღმოაჩინა, რომ ინდივიდუალური მახასიათებლები თაობიდან თაობას გადაეცემა ყოველგვარი შერევისა და გასაშუალოების გარეშე. ამასთანავე, ამა თუ იმ თაობაში ჩნდება ერთი და იმავე სახეობის მცენარეთა ახალი ნაირსახეობა, რომელიც დანარჩენებისგან მკვეთრად განსხვავდება, და მისი ნიშან-თვისებები მემკვიდრეობით გადაეცემა შთამომავლობას. რამ შეიძლება განაპირობოს ის, რომ ჩნდება მოსალოდნელისგან განსხვავებული ნიშან-თვისებები? როგორ შეიძლება აღმოცენდეს ახალი გენი, თუკი ყველა გენი მშობლებისგანაა მემკვიდრეობით მიღებული?

უჯრედის გაყოფის პროცესში თითოეული ქრომოსომა რეპლიცირდება, ანუ ყალიბდება მეორე ქრომოსომა ყველა იმ გენით, რომლებიც პირველ ქრომოსომაზე არსებულის იდენტურია. თუმცა, დროდადრო შესაძლებელია, ამ პროცესში მოხდეს „შეცდომა“ და მივიღოთ ქრომოსომა ორიგინალისაგან განსხვავებული გენით. როცა ამგვარი რამ ხდება, ახალი უჯრედი, რომელსაც გადაეცემა შეცვლილი გენის მქონე ქრომოსომა, თავისი ქიმიური შემადგენლობით განსხვავდება მშობელი უჯრედისგან. ამის შემდეგ უჯრედის ყოველი ახალი გაყოფისას იქმნება უკვე შეცვლილი ქრომოსომა და ის არასოდეს უბრუნდება თავის საწყის ფორმას. პროცესს, რომლის შედეგად ქრომოსომა შეცვლილი სახით იჩენს თავს ისე, რომ უეცრად იცვლება უჯრედის ქიმიური შემადგენლობა, მუტაცია ეწოდება.

ევოლუციის თვალსაზრისით, მუტაცია გარკვეულწილად უზრუნველყოფს გენეტიკურ მრავალფეროვნებას, რომელიც აუცილებელია იმისათვის, რომ სახეობებმა შეძლონ ბუნებრივი გადარჩევის გზით გარემო პირობებთან შეგუება. მაგალითად, ნებისმიერი მუტაცია, რომელიც საშუალებას მისცემს ბოცვერს, უფრო სწრაფად ირბინოს, დაეხმარება მას მტრისგან გაქცევაში. მას გადარჩენის მეტი შანსი ექნება, ვიდრე სხვა, ამგვარი მუტაციის არმქონე ბოცვერს. სიცოცხლის გახანგრძლივების შედეგად მას, სხვებთან შედარებით, მეტი შთამომავლობის გაჩენის საშუალებაც ექნება. ზოგიერთი მისი შთამომავალი „დამატებითი სიჩქარის“ გენის მფლობელი აღმოჩნდება, შესაბამისად, მეტ ხანსაც იცოცხლებს და მეტი შთამომავლობაც ეყოლება. გარკვეული დროის შემდეგ შესაძლოა, სახეცვლილი ბოცვერი მთლიანად ჩაენაცვლოს უწინდელ სახეობას.

მუტაცია შეიძლება წარმოადგენდეს ცვლილებას როგორც უკეთესობისაკენ, ისე უარესობისაკენ, რადგან ის ან ხელს უწყობს, ან ხელს უშლის ორგანიზმის შეგუებას ამა თუ იმ გარემოსთან. მაგალითად, მუტაცია, რომელიც ალბინოსობას იწვევს, სასარგებლო იქნება არქტიკის ბინადართათვის, რადგან უზრუნველყოფს თეთრ, დამცავ შეფერილობას, მაგრამ საზიანოა იმ ცხოველებისთვის, რომლებიც სხვა პირობებში ბინადრობენ.

მუტაციას შემთხვევითი ხასიათი აქვს და მის შედეგად წარმოქმნილი ცვლილებების განმტკიცება ძალზე ხანგრძლივი პროცესია. ამდენად, შეიძლება ისიც ვიფიქროთ, რომ ბუნებრივი გადარჩევის თვალსაზრისით, ის არაეფექტურია. თუმცა, ცნობილია, რომ ადამიანი ოდითგანვე ცდილობდა, თავის სასარგებლოდ გამოეყენებინა მუტაციები და ხელოვნური გზით განემტკიცებინა მომხდარი ცვლილებები შემდგომ თაობებში, რაც მცენარეთა თუ ცხოველთა ახალი ჯიშების გამოყვანის შესაძლებლობას ქმნიდა. მაგალითად, ინგლისში მე-18 საუკუნის ბოლოს გაჩნდა მოკლეფეხება ცხვრის ჯიში. მას ამკვიდრებდნენ და ამრავლებდნენ მხოლოდ იმიტომ, რომ ამ ჯიშის ცხვრებს არ შეეძლოთ ლობებზე გადახტომა, რაც მეცხვარეების საქმიანობას მნიშვნელოვნად აიოლებდა.

35. ქვემოთ მოცემულია დებულებები I-სა და II აბზაცებს შორის კავშირის შესახებ. მათგან რომელი არ არის სწორი?

- (ა) II აბზაცში ავტორი ცდილობს, პასუხი გასცეს იმ შეკითხვებს, რომლებიც I აბზაცში დასმული
- (ბ) II აბზაცში კონკრეტული ფიზიოლოგიური პროცესის აღწერის საფუძველზე ახსნილია დე ფრიზის მიერ დაკვირვებისას მიღებული შედეგები, რომლებიც მითითებულია I აბზაცში
- (გ) I აბზაცში მითითებული დაკვირვების შედეგი II აბზაცში აღწერილი მუტაციის ფენომენის გამოვლინებას წარმოადგენს
- (დ) I აბზაცში დასმული შეკითხვები ეჭვის ქვეშ აყენებს გენების მუტაციის მექანიზმის განმარტებას, რომელიც II აბზაცშია მოცემული

36. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელ წინადადებებს შორისაა შესაძლებელი, ჩაისვას სიტყვა „თუმცა“?

- (ა) ინდივიდუალური მახასიათებლები თაობიდან თაობას გადაეცემა ყოველგვარი შერევისა და გასაშუალოების გარეშე – დროდადრო ამ პროცესში შესაძლებელია მოხდეს „შეცდომა“
- (ბ) დროდადრო ამ პროცესში შესაძლებელია მოხდეს „შეცდომა“ – ყოველ თაობაში ჩნდება ერთი და იმავე სახეობის მცენარეთა ახალი ნაირსახეობა
- (გ) ყოველი ახალი გაყოფისას იქმნება უკვე შეცვლილი ქრომოსომა – ყოველ თაობაში ჩნდება ერთი და იმავე სახეობის მცენარეთა ახალი ნაირსახეობა
- (დ) ინდივიდუალური მახასიათებლები თაობიდან თაობას გადაეცემა ყოველგვარი შერევისა და გასაშუალოების გარეშე – ყალიბდება მეორე ქრომოსომა ყველა იმ გენით, რომლებიც პირველ ქრომოსომაზე არსებულის იდენტურია

37. მესამე აბზაცში ვკითხულობთ: *ზოგიერთი მისი შთამომავალი „დამატებითი სიჩქარის“ გენის მფლობელი აღმოჩნდება.*

„დამატებითი სიჩქარე“ ჩასმულია ბრჭყალებში, რადგან:

- (ა) ეს სიტყვები გამოყენებულია უჩვეულო კონტექსტში, როგორც გენის პირობითი სახელწოდება
- (ბ) ავტორი ამგვარად გამოხატავს თავის ირონიულ დამოკიდებულებას აღწერილი სიტუაციის მიმართ
- (გ) მუტაციის ამგვარი შემთხვევა მხოლოდ ჰიპოთეტურადაა მოსალოდნელი
- (დ) ამ სიტყვებით აღნიშნულია ბოცვრის სიცოცხლის გახანგრძლივების ერთ-ერთი ხერხი

38. მეცხრამეტე საუკუნეში მრეწველობის განვითარებასთან ერთად, რასაც ატმოსფეროს დაბინძურება მოჰყვა, ინგლისის სამრეწველო რაიონებში არყის ხეების ტოტები ჭვარტლით დაიფარა. ამის შედეგად აქ გავრცელებული არყის ხის პეპელა, რომელიც, ჩვეულებრივ, ღია ფერისა იყო, შავმა სახეობამ ჩაანაცვლა. ეს პეპლები დღის საათებს არყის ხის ტოტებზე ატარებენ და შავი ფერი მათ ჩიტებისგან თავის დაცვის შესაძლებლობას აძლევს.

ტექსტის რომელ აბზაცებში გამოთქმული მოსაზრებების ილუსტრაციას წარმოადგენს ეს მაგალითი?

- (ა) I-სა და V-ში
- (ბ) II-სა და IV-ში
- (გ) III-სა და IV-ში
- (დ) III-სა და V-ში

39. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელშია ასახული ბოლო აბზაცის ძირითადი აზრი:

- (ა) მუტაციის გარეშე ადამიანი ვერ შეძლებდა ცხოველთა ახალი ჯიშების სელექციას
- (ბ) მუტაციები იმისთვის ხდება, რომ ადამიანმა განამტკიცოს ამა თუ იმ ცოცხალი ორგანიზმის ახალი ნიშან-თვისებები
- (გ) მუტაციის ხელოვნური გზით განმტკიცებით შესაძლებელია იმ სახეობების გამრავლება, რომლებიც ადამიანისთვის სასურველი ნიშან-თვისებებით ხასიათდება
- (დ) ხელოვნური მუტაციის გამოყენებით ადამიანი გენეტიკის კანონთა ყოველგვარი ცოდნის გარეშე ეფექტურად ახორციელებდა სასელექციო საქმიანობას

40. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელ მოსაზრებას მოეპოვება ყველაზე მეტი საბუთი ტექსტში?

- (ა) მუტაციებს განაპირობებს როგორც ბუნებრივ საარსებო გარემოში მომხდარი ცვლილებები, ისე ადამიანის ჩარევა გენეტიკურ პროცესებში
- (ბ) გენების ცვლილებებს და, შესაბამისად, მუტაციებს ძირითადად ფიზიკური პირობები, გარემო განაპირობებს
- (გ) მუტაციები, გენების ცვლილება ორგანიზმში მომხდარი ფიზიოლოგიური პროცესების შედეგია და არ არის დამოკიდებული საარსებო გარემოს თავისებურებებზე
- (დ) მუტაციები ორგანიზმში მომხდარი ფიზიოლოგიური პროცესების შედეგია, რომლის განმტკიცება შესაძლოა, დამოკიდებული იყოს საარსებო გარემოს თავისებურებებზე

შავი სამუშაოსთვის